

สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษา
ระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม

● นววรรณ ลิ้มวัฒนาสมุทร

สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม

State and Problems of Early Childhood Education Administration in Schools Under the Offices of Nakhon Phanom Educational Service Area

ฉวีวรรณ ลิ้มวัฒนาสมุทร¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับการศึกษาปฐมวัย จำแนกตามตำแหน่งสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 111 คน และครูผู้สอนระดับการศึกษาปฐมวัย จำนวน 190 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ด้านสภาพการดำเนินงาน มีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.46–0.78 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97 ส่วนด้านปัญหาการดำเนินงาน มีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.24–0.72 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.95 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย 3) สภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ไม่แตกต่างกัน 4) ปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ไม่แตกต่างกัน 5) สภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำแนกตามสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ไม่แตกต่างกัน 6) ปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความ

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยนครพนม

คิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำแนกตามสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ไม่แตกต่างกัน 7) สภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ไม่แตกต่างกัน 8) ปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ไม่แตกต่างกัน 9) สภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำแนกตามขนาดโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลางมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ 10) ปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำแนกตามขนาดโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน 11) การดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนมด้านที่ต่องานแนวทางส่งเสริม ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ด้านการบูรณาการการเรียนรู้ ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กและด้านความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางการส่งเสริมไว้แล้ว

Abstract

This study aimed to investigate and compare the state and problems of the implementation of early childhood education in schools under the Offices of Nakhon Phanom Educational Service Area as perceived by school administrators and early childhood teachers, both of which were classified by their positions, fields of study, working experiences, and sizes of schools. Samples of the study; selected by multi-stage sampling; were 111 school administrators and 190 early childhood teachers. Instrument used to collect data was a set of researcher-constructed questionnaires which consisted of 2 parts – the first part's questions of which discrimination power and reliability were 0.46-0.78 and 0.97 asking about the state of the implementation of early childhood education in schools, whereas the questions of the second part of which discrimination power and reliability were 0.24-0.72 and 0.95 were about the problems of the implementation. Statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test (independent samples), and One-way ANOVA

Results of the study were as follows : 1) School administrators and early childhood teachers' views of the state of the implementation of early childhood education in schools under the Offices of Nakhon Phanom Educational Service Area as a whole were at the high level. 2) School administrators and early childhood teachers' views of the problems of the implementation of early childhood education in schools under the Offices of Nakhon Phanom Educational Service Area as a whole were at the low level. 3) School

administrators and early childhood teachers' views of the state of the implementation of early childhood education in schools under the Offices of Nakhon Phanom Educational Service Area classified by their positions were not different. 4) School administrators and early childhood teachers' views of the problems of the implementation of early childhood education in schools under the Offices of Nakhon Phanom Educational Service Area classified by their positions were not different. 5) School administrators and early childhood teachers' views of the state of the implementation of early childhood education in schools under the Offices of Nakhon Phanom Educational Service Area classified by their fields of study were not different. 6) School administrators and early childhood teachers' views of the problems of the implementation of early childhood education in schools under the Offices of Nakhon Phanom Educational Service Area classified by their fields of study were not different. 7) School administrators and early childhood teachers' views of the state of the implementation of early childhood education in schools under the Offices of Nakhon Phanom Educational Service Area classified by their working experiences were not different. 8) School administrators and early childhood teachers' views of the problems of the implementation of early childhood education in schools under the Offices of Nakhon Phanom Educational Service Area classified by their working experiences were not different. 9) School administrators and early childhood teachers' views of the state of the implementation of early childhood education in schools under the Offices of Nakhon Phanom Educational Service Area classified by their school sizes were statistically different at the .05 level. The opinion of those who were working at small and medium-sized schools were higher than those who were working at large-sized schools. 10) School administrators and early childhood teachers' views of the problems of the implementation of early childhood education in schools under the Offices of Nakhon Phanom Educational Service Area classified by their school sizes were not different. 11) Other areas of the implementation of early childhood education in schools under the Offices of Nakhon Phanom Educational Service Area that need to be improved, all suggestions for which were presented by the author, included the children's development and learning-promoting activities, the learning integration, the assessment and evaluation of the children's development and learning, and the relationship and participation among the parents and the communities in educational management

บทนำ

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่างๆ ของโลกยุคโลกาภิวัตน์ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และเศรษฐกิจของทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาของชาติ ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ เพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา

มีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก (กระทรวงศึกษาธิการ. 2543 ก : 1) การศึกษามีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ดังพระบรมราโชวาทตอนหนึ่งของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ที่พระราชทานแก่ครูและนักเรียน ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ความว่า “การศึกษาเป็นเครื่องมือพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทัศนคติ ค่านิยม คุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพและประสิทธิภาพ” การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของคนในชาติ การศึกษาเป็นบริการพื้นฐานและบริการที่สำคัญยิ่ง การศึกษามีบทบาทอย่างสูงในการสร้างและพัฒนาคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์ เป็นกำลังในการพัฒนาประเทศ รัฐจึงต้องตระหนักและให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 1) การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ เพราะการพัฒนาประเทศต้องอาศัยกำลังคนเป็นสำคัญ และกำลังคนจะมีประสิทธิภาพเพียงใดขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ซึ่งเป็นพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาชีวิตของเด็กในอนาคต เป็นการศึกษาที่มุ่งเตรียมความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญา ในส่วนของการจัดการศึกษาปฐมวัยกำหนดให้มีหลักสูตรทางการศึกษาปฐมวัยเป็นการเฉพาะเพื่อเป็นการสร้างเสริมพัฒนาการและเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2543 ก : 9)

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 คือ การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี (5 ปี หมายถึง อายุ 5 ปี 11 เดือน 29 วัน) บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทรและความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม (กรมวิชาการ. 2546 : 3) การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยจึงเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เนื่องจากเด็กในช่วงวัยนี้เป็นช่วงอายุที่สามารถพัฒนาความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2546:1) ครูจึงจำเป็นต้องจัดกิจกรรมหลากหลายเพื่อให้เด็กมีประสบการณ์ที่นำไปสู่คุณลักษณะที่ต้องการ การจัดประสบการณ์และกิจกรรมในลักษณะบูรณาการ พัฒนาการทุกด้านให้ผสมผสานกลมกลืนกัน เป็นสิ่งที่มีคุณค่าและเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กมากที่สุด ดังนั้น การพัฒนาเด็กจึงไม่ควรแยกพัฒนาเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น แต่ควรพัฒนาทุกด้านไปพร้อมๆ กัน (วรรณารักสกุลไทย และกัญญา เกตุกล้า. 2530 : 2) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาในส่วนของสมอง พบว่า เด็กอายุ 5 ปี สมองจะมีการพัฒนาประมาณร้อยละ 90 ของผู้ใหญ่ (ประสาธ อิศรปริดา. 2538 : 27) ซึ่งนักจิตวิทยาหลายกลุ่ม เช่น จิตวิเคราะห์ มนุษยนิยมหรือเกสตัลท์ ต่างก็ลงความเห็นเหมือนกันว่า เด็กวัยนี้มีความสำคัญมาก เพราะประสบการณ์ที่เด็กได้รับจะถูกฝังไว้ในจิตใจและกลายเป็นบุคลิกภาพเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ (สุนีย์ สิงหะเชนทร์. 2534 : 7) หากเด็กวัยอนุบาลศึกษาได้รับการพัฒนาด้วยการจัดสภาพแวดล้อมและการเลี้ยงดูที่ถูกต้องเหมาะสม เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความสามารถที่มีอยู่ตามวัย เด็กก็จะเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มี

คุณภาพ แต่ในทางตรงกันข้ามหากเด็กไม่ได้รับการเลี้ยงดูที่เหมาะสม ขาดประสบการณ์ที่ควรจะได้รับ พื้นฐานในขั้นนี้ไม่ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมอย่างบริบูรณ์แล้ว การเรียนรู้ในขั้นต่อไปย่อมประสบความยากลำบากและยากที่ผู้เรียนจะพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งจะส่งผลให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ด้อยคุณภาพ (นภเนตร ธรรมบวร. 2549 : 87)

การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เพราะเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการจัดการของมนุษย์ อันเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศ จากงานวิจัยของบุคคลต่างๆ พบว่า สภาพการดำเนินการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยอยู่ในระดับปานกลางและมีปัญหาระดับน้อย ปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยได้แก่ ขาดครูที่มีวุฒิทางการปฐมวัยศึกษา ผู้ปกครองไม่เข้าใจการจัดกิจกรรมระดับปฐมวัย (รพีพรรณ สายทอง. 2542 : บทคัดย่อ) นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการนิเทศกำกับติดตามการเรียนการสอน และด้านการดำเนินงานตามนโยบาย (รัตนา เผ่าวงศา. 2542 : บทคัดย่อ)

จากความสำคัญของการจัดการศึกษาและสภาพในการจัดการเรียนการสอนระดับการศึกษาปฐมวัย ข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม เพื่อทราบระดับสภาพและปัญหาด้านต่างๆ ที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระดับปฐมวัย ทั้งนี้จะทำให้ได้สารสนเทศที่ทันสมัยสามารถนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาครูผู้สอนระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดนครพนมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม
2. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม
3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง
4. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง
5. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำแนกตามสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา

6. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำแนกตามสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา

7. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

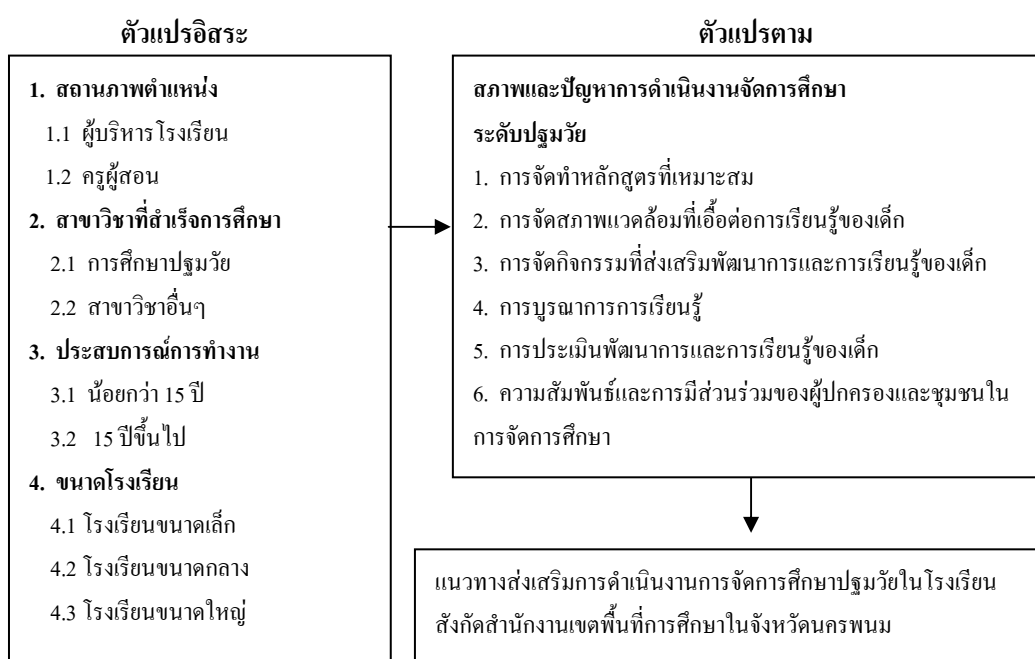
8. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

9. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

10. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

11. เพื่อหาแนวทางส่งเสริมการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับการศึกษาปฐมวัย ในโรงเรียนที่เปิดสอนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ปีการศึกษา 2552 จาก 453 โรงเรียน จำนวน 1,238 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 453 คน และครูผู้สอนระดับการศึกษาปฐมวัย จำนวน 785 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนระดับการศึกษาปฐมวัย ในโรงเรียนที่เปิดสอนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ปีการศึกษา 2552 จำนวน 301 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 111 คน และครูผู้สอนระดับการศึกษาปฐมวัย จำนวน 190 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608 อ้างถึงใน วาโร เฟ็งสวัสต์, 2549 : 152) การได้มาของกลุ่มตัวอย่างใช้เทคนิคการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามสภาพและปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานการสอนระดับปฐมวัย ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ด้านสภาพการดำเนินงาน มีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.46–0.78 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97 ส่วนด้านปัญหาการดำเนินงาน มีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.24–0.72 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.95

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยวิธีการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์ผลด้านสภาพและปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

3.2.1 อำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (บุญชม ศรีสะอาด, 2535 : 107)

3.2.2 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด, 2535 : 96)

3.3 สถิติที่ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม วิเคราะห์โดยการทดสอบที (t-test แบบ Independent Samples) เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ในกรณีที่มีสถานภาพ สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาและประสบการณ์แตกต่างกัน

3.4 สถิติที่ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษาปฐมวัยของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ในกรณีที่มีขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน

3.5 แนวทางส่งเสริมการดำเนินงานการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม เลือกสภาพการดำเนินงานด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมและปัญหาด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวม จากนั้นร่างแนวทางพัฒนาการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนมและนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 คน เพื่อพิจารณา

สรุปผลการวิจัย

1) สภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม อยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม อยู่ในระดับน้อย 3) สภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ไม่แตกต่างกัน 4) ปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ไม่แตกต่างกัน 5) สภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำแนกตามสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาไม่แตกต่างกัน 6) ปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำแนกตามสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ไม่แตกต่างกัน 7) สภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ไม่แตกต่างกัน 8) ปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ไม่แตกต่างกัน 9) สภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำแนกตามขนาดโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารและครูผู้สอน ในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่

10) ปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำแนกตามขนาดโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน
11) การดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนมด้านที่ควรส่งเสริมมี 4 ด้าน คือ ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ด้านการบูรณาการการเรียนรู้ ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กและด้านความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

1. “สภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม อยู่ในระดับมาก” ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม อยู่ในระดับมาก จึงสนับสนุนสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตร ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายและวิสัยทัศน์ของโรงเรียน จัดหลักสูตรได้เหมาะสมกับพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาของเด็ก เน้นทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญาและสอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมโดยคำนึงถึงความสะดวก ปลอดภัย การผ่อนคลายและความสะดวกในการทำกิจกรรมของเด็กมากที่สุด มีอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์พร้อมจัดกิจกรรมได้หลากหลาย มีสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุ อุปกรณ์ที่ดึงดูดความสนใจของเด็กในปริมาณที่เพียงพอ ห้องเรียนมีพื้นที่กว้างขวางเพียงพอทำให้เด็กมีอิสระในการเล่นและสามารถจัดกิจกรรมรวมและกิจกรรมแยกกลุ่มได้ ครูจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม จัดเนื้อหาและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กครบทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา จึงทำให้สภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จันทิมา ลิ้มปิเจริญ (2542 : บทคัดย่อ) เรื่องสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล โรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่พบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล อยู่ในระดับมาก และ รัตนา สาหรัยทอง (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียน โครงการอนุบาลชนบท พบว่า ผู้บริหารและครูให้ความสำคัญกับการเตรียมการจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียนอยู่ในระดับมาก และ วรพจน์ ดวงเนตร (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของครู ตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. “ปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนจังหวัดนครพนม อยู่ในระดับปานกลาง” ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า ปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนจังหวัดนครพนม อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรได้เหมาะสมกับพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์

จิตใจ สังคมและสติปัญญาของเด็ก จัดหลักสูตรปฐมวัยโดยเน้นทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา จัดทำหลักสูตรโดยคำนึงถึงพัฒนาการและความสามารถที่แตกต่างกันของเด็ก หลักสูตรของโรงเรียนคำนึงถึงความแตกต่างด้านวัฒนธรรม เอกลักษณ์ของเด็กและความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับครอบครัว ครูจัดกิจกรรมกลุ่มและกิจกรรมรายบุคคลในสัดส่วนใกล้เคียงกัน ครูจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมการคิด การใช้ภาษา การสังเกต การจำแนก และการเปรียบเทียบเพื่อพัฒนาสติปัญญา ครูจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ครูจัดประสบการณ์ตรงให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ครูเลือกวิธีประเมินผลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้และสัมพันธ์กับหลักสูตร โรงเรียนยึดมาตรฐานของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบพัฒนาการของเด็กแต่ละคนที่อยู่ในวัยเดียวกัน ครูประเมินพัฒนาการของเด็กตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ครูรายงานผลการประเมินพัฒนาการให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ ครูวางแผนการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลเด็กโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน ครูและผู้ปกครองร่วมมือกันป้องกันหรือแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์หรือส่งเสริมลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็ก ครูสนทนาหรือสัมภาษณ์ผู้ปกครองเกี่ยวกับเด็กเพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก จึงทำให้ปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม อยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ กัญญารัตน์ จันทศรี (2542 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัญหาการจัดประสบการณ์ระดับอนุบาลศึกษาของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการจัดประสบการณ์ระดับอนุบาลศึกษาโดยส่วนรวมและจำแนกตามสถานภาพอยู่ในระดับน้อย รพีพรรณ สายทอง (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมระดับปฐมวัยศึกษาของครูปฐมวัยที่มีวุฒิทางการปฐมวัยศึกษาและครูปฐมวัยที่ไม่มีวุฒิทางการปฐมวัยศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการจัดกิจกรรมระดับปฐมวัยศึกษาของครูปฐมวัยที่มีวุฒิและครูปฐมวัยที่ไม่มีวุฒิทางการปฐมวัยศึกษาอยู่ในระดับน้อยและรตนา เฝางศา (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการครูโดยรวมมีปัญหาการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา อยู่ในระดับน้อยทุกด้าน เรียงอันดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ด้านการบูรณาการการเรียนรู้ ด้านการจัดทำหลักสูตรที่เหมาะสมและด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

3. “สภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง มีความแตกต่างกัน” ผลการวิจัยไม่สนับสนุนสมมติฐาน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนต่างก็เห็นว่าสภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนจังหวัดนครพนม อยู่ในระดับบ้าง เนื่องจากโรงเรียนได้มีการจัดเตรียมเอกสารหลักสูตรและเอกสารอื่นๆ ที่

เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย มีการพัฒนาหลักสูตรได้ตรงตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายและวิสัยทัศน์ของโรงเรียน ทำให้เด็กปฐมวัยมีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา โดยคำนึงถึงพัฒนาการและความสามารถที่แตกต่างกันของเด็ก จึงทำให้สภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ จันทิมา ลิ้มปิเจริญ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ไม่แตกต่างกัน

4. “ปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง มีความแตกต่างกัน” ผลการวิจัยไม่สนับสนุนสมมติฐาน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนต่างก็เห็นว่าการจัดกิจกรรมและการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กของครูผู้สอนปฐมวัยทำได้ดี ครูเน้นการจัดกิจกรรมด้านดนตรี สุนทรีภาพ และคุณธรรม จริยธรรม จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมการคิด การใช้ภาษา การสังเกต การจำแนกและการเปรียบเทียบเพื่อพัฒนาสติปัญญา ส่งเสริมการรู้จักจำนวน มิติสัมพันธ์และเวลา สอดคล้องกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและเปิดโอกาสให้เด็กริเริ่มกิจกรรมด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ จันทิมา ลิ้มปิเจริญ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ไม่แตกต่างกันและ รัตนา เฝ้าวงศา (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษามีปัญหาการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา โดยภาพรวมและเป็นรายด้าน ทั้ง 6 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

5. “สภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำแนกตามสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา มีความแตกต่างกัน” ผลการวิจัยไม่สนับสนุนสมมติฐาน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนมมีการเตรียมความพร้อมของครูที่ไม่จบการศึกษาระดับปฐมวัยด้วยการอบรมให้ความรู้ ฝึกการผลิตสื่อและอื่นๆ โรงเรียนมีการกำหนดเนื้อหาให้มีความหมายต่อเด็กโดยอยู่บนพื้นฐานที่เด็กสามารถเรียนรู้หรือทำได้ กำหนดเป้าหมายหรือจุดหมายของหลักสูตรได้เหมาะสมกับวัยของเด็กและสอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ซึ่งส่งผลให้นักเรียนปฐมวัยมีความรู้ที่เพิ่มพูน มีความเข้าใจในการรับประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง มีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา จึงทำให้ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนที่สำเร็จการศึกษาในสาขาที่ต่างกัน ต่างก็เห็นว่าสภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนเป็นที่น่าพึงพอใจ ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับ วรพจน์ ดวงเนตร (2541 :

บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งพบว่า ครูผู้สอนที่สำเร็จวิชาเอกการศึกษาปฐมวัยและครูผู้สอนที่สำเร็จวิชาเอกอื่นมีพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน และ จันทิมา ลิ้มปิเจริญ (2542:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล โรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่สำเร็จการศึกษาต่างกัน มีความไม่แตกต่างกัน

6. “ปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำแนกตามสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา มีความแตกต่างกัน” ผลการวิจัยไม่สนับสนุนสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนที่สำเร็จการศึกษาในสาขาที่ต่างกัน ต่างก็เห็นว่าปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย เพราะโรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมโดยคำนึงถึงความสะดวก ปลอดภัย การผ่อนคลาย และความสะดวกในการทำกิจกรรมของเด็กมากที่สุด มีอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์พร้อมสามารถจัดกิจกรรมได้หลากหลาย มีสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุ อุปกรณ์ที่ดึงดูดความสนใจของเด็กในปริมาณที่เพียงพอ ห้องเรียนมีพื้นที่กว้างขวางพอทำให้เด็กมีอิสระในการเล่นและสามารถจัดกิจกรรมรวมและกิจกรรมแยกกลุ่มได้ จัดให้มีที่เล่นและมุมประสบการณ์ต่างๆ ในห้องเรียนเพื่อส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ จัดห้องเรียนให้มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก มีแสงสว่างเพียงพอ เมื่อบรรยากาศและสื่ออยู่ในสภาพพร้อมในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ย่อมทำให้ปัญหาในดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยมีน้อยและไม่ว่าผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องจะจบสาขาใดต่างก็สามารถดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัยได้อย่างดีไม่ค่อยพบปัญหา จึงทำให้ปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำแนกตามสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ วรพจน์ ดวงเนตร (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนที่สำเร็จวิชาเอกการศึกษาปฐมวัยและครูผู้สอนที่สำเร็จวิชาเอกอื่นมีพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน และ จันทิมา ลิ้มปิเจริญ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล โรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่สำเร็จการศึกษาต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

7. “สภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน มีความแตกต่างกัน” ผลการวิจัยไม่สนับสนุนสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่ต่างกัน ต่างก็มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัย มีส่วนร่วมในการ

กำหนดนโยบายหรือหลักสูตรของโรงเรียน มีการสนับสนุนกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กและสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น เข้าร่วมประชุมกับโรงเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเด็กและการจัดประสบการณ์ มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ร่วมมือกันป้องกันหรือแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์หรือส่งเสริมลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็ก จะเห็นว่าทุกคนทุกฝ่ายไม่ว่าจะมีประสบการณ์ในการทำงานมากหรือน้อยต่างก็มีส่วนร่วมในการจัดการดำเนินงานการศึกษาปฐมวัยโดยตลอดมา จึงทำให้สภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ จันทิมา ลิ้มปิเจริญ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

8. “ปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน มีความแตกต่างกัน” ผลการวิจัยไม่สนับสนุนสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายหรือหลักสูตรของโรงเรียน มีการสนับสนุนกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กของโรงเรียน ทุกฝ่ายเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในชั้นเรียนและสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ร่วมมือกันป้องกันหรือแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์หรือส่งเสริมลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็ก จะเห็นว่าทุกคนทุกฝ่ายไม่ว่าจะมีประสบการณ์ในการทำงานมากหรือน้อยต่างก็มีส่วนร่วมในการจัดการดำเนินงานการศึกษาปฐมวัยโดยตลอดมา ทำให้เห็นปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน ได้อย่างชัดเจนกว่าคนอื่น และได้เห็นปัญหาว่าอยู่ในระดับน้อย ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับ จันทิมา ลิ้มปิเจริญ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลโรงเรียน ที่พบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

9. “สภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำแนกตามขนาดโรงเรียน มีความแตกต่างกัน” ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐาน โดยผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ ทั้งนี้เนื่องจากจากผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางมีจำนวนนักเรียนที่ต้องรับผิดชอบไม่มากนัก บุคลากรสามารถปรึกษาหารือ คุยกันได้ทุกคนและทุกฝ่ายซึ่งสะดวกและง่ายกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งมีนักเรียนต่อห้องมากกว่า ครูผู้สอนไม่สามารถดูแลและจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนได้อย่างหลากหลายและใกล้ชิด ไม่ว่าจะเป็นด้านการจัดทำหลักสูตรที่เหมาะสม ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ด้านการบูรณาการเรียนรู้อันเป็นการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ด้าน

ความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษา จึงทำให้สภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำแนกตามขนาดโรงเรียน มีความแตกต่างกัน ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับ จันทิมา ลิ้มปิเจริญ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย ที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

10. “ปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำแนกตามขนาดโรงเรียน มีความแตกต่างกัน” ผลการวิจัยไม่สนับสนุนสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน แต่ก็ต้องจัดการศึกษาตามหลักการของการศึกษาระดับปฐมวัย กล่าวคือ จัดกิจกรรมที่บูรณาการเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณค่ากำหนดเรื่องหรือหน่วยการเรียนรู้ตามหลักสูตรจากประสบการณ์และความสนใจของเด็กโดยสัมพันธ์กับเนื้อหาในหลักสูตร จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับหลักสูตร และจัดเนื้อหาที่เรียนโดยพัฒนามาจากความเข้าใจของเด็ก เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ โดยคำนึงถึงพัฒนาการทุกด้านของเด็ก ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับ จันทิมา ลิ้มปิเจริญ (2542:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย ที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า สภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม อยู่ในระดับมากและปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนจังหวัดนครพนม อยู่ในระดับน้อย แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม สามารถดำเนินการได้เป็นอย่างดีส่งผลให้เกิดปัญหาในการดำเนินการน้อย ดังนั้นจึงควรส่งเสริมการดำเนินงานที่ดีเช่นนี้ต่อไป

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนต่างก็มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม จึงทำให้ความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงควรมีการร่วมมือกันเช่นนี้ต่อไปและผู้บริหาร โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมด้วย

1.3 จากผลการวิจัยที่พบว่า สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำแนกตามสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่า ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาและมีประสบการณ์ในการทำงานที่ต่างกัน ไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารและครูผู้สอนจึงควรมีการเผยแพร่เทคนิคในการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยแก่ผู้บริหารและครูผู้สอนในสังกัดอื่นๆ เพื่อยกระดับดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนให้สูงขึ้น

1.4 จากผลการวิจัยที่พบว่า สภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำแนกตามขนาดโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัยในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัยในโรงเรียนขนาดใหญ่ ดังนั้นจึงควรมีการส่งเสริมการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนขนาดใหญ่ในด้านต่างๆ ให้เหมาะสม เช่น งบประมาณเพื่อจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์หรือจ้างผู้ช่วยครู เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

2.1 ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ครูเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ส่งเสริมให้ครูจัดประสบการณ์โดยยึดเด็กเป็นสำคัญ และจัดประสบการณ์โดยใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมที่หลากหลายและเหมาะสมกับเด็ก

2.2 ด้านการบูรณาการการเรียนรู้ ควรจัดอบรมให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาและการจัดกิจกรรมที่บูรณาการเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา

2.3 ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ควรจัดอบรมครูเกี่ยวกับวิธีการประเมินผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้และสัมพันธ์กับหลักสูตร ส่งเสริมให้ครูประเมินพัฒนาการของเด็กอย่างเป็นระบบทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาตัวแปรอื่นที่มีความสัมพันธ์กับสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม

3.2 ควรศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนมด้วยวิธีการเชิงคุณภาพ

3.3 ควรศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยใน โรงเรียนสังกัดหน่วยงานอื่นๆ ในจังหวัดนครพนม หรือในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น

เอกสารอ้างอิง

- กัญญารัตน์ จันทศิริ. (2542). ปัญหาการจัดประสบการณ์ระดับอนุบาลศึกษาของโรงเรียนเอกชนในจังหวัด
กาฬสินธุ์. ปรินญาพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (อัคราณา).
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2546). รายงานผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนชั้นอนุบาล
ปีที่ 2 ปีการศึกษา 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- จันทิมา ลิ้มปิเจริญ. (2542). สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลโรงเรียน
สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.(อัคราณา).
- นภเนตร ธรรมบวร. (2549). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประสาธ อิศรปริดา. (2538). สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : นานอักษรการพิมพ์.
- รพีพรรณ สายทอง. (2542). สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมระดับปฐมวัยศึกษาของครูปฐมวัยที่มีวุฒิทาง
การปฐมวัยศึกษาและครูปฐมวัยที่ไม่มีวุฒิทางการปฐมวัยศึกษาใน โรงเรียนสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช. (อัคราณา).
- รัตนา สาทายทอง. (2541). การใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาในโครงการอนุบาลชนบทสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อัคราณา).
- รัตนา เผ่าวงศ์. (2542). ปัญหาการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษา จังหวัดสกลนคร. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (อัคราณา).
- วรรณาท รักสกุลไทย และกัญญา เกตุกล้า. (2530). คู่มือการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ (ศิลปะศึกษา) สำหรับเด็ก
ระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- วรพจน์ ดวงเนตร. (2541). พฤติกรรมและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (อัคราณา).
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2549). การพัฒนาแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นตรงของประสิทธิผลภาวะผู้นำของ
ผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (อัคราณา).
- วิชาการ. กรม. (2546). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3 - 5 ปี).
กรุงเทพฯ. (อัคราณา).

- ศึกษาธิการ. กระทรวง. (2543 ก). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2546). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2546**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สุนีย์ สิงห์เชนทร์. (2534). “การปลูกฝังนิสัยรักการอ่านในชั้นเด็กเล็กและอนุบาล.” **การพัฒนาหลักสูตร**.
10(เมษายน – มิถุนายน), 7.